

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku Z. S. , S. R. , J. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.
o odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawców Z. S. oraz J. J. kwoty po 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 r., Sąd Okręgowy w P. zmienił decyzje pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Pierwszego Oddziału w P. z dnia 17 grudnia 2007 r., stwierdzając, że wnioskodawcy Z. S. , S. R. i J. J. - jako byli członkowie zarządu, nie odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem wraz z pozostałymi byłymi członkami zarządu za zobowiązania Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego „S.” S.A. z siedzibą w P. powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we wskazanych w wyroku kwotach, orzekając o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r. oddalił apelację

organu rentowego od powyższego wyroku.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku pełnomocnik strony pozwanej zarzucił naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj. naruszenie art. 116 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez: uznanie, że odwołujący wykazali istnienie przesłanki egzoneracyjnej w postaci zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o wszczęcie postępowania układowego, a następnie wniosku o ogłoszenie upadłości w sytuacji, w której błędnie zamiast wniosku o ogłoszenie upadłości wnieśli o wszczęcie postępowania układowego, które i tak nie zapobiegło ogłoszeniu upadłości, uznanie że odwołujący wykazali istnienie przesłanki egzoneracyjnej w postaci braku ich winy w zgłoszeniu wniosku o otwarcie postępowania układowego zamiast zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości z tego powodu, że według ustaleń sądu nie wiedzieli o zaistnieniu stanu niewypłacalności spółki, podczas gdy ponoszą oni również winę nieumyślną w postaci niedbalstwa, która wystarcza do przypisania im odpowiedzialności za zaległości składowe.

Skarżący podniósł ponadto zarzut naruszenia przepisów postępowania, poprzez naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. W oparciu o przedstawione zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania lub jego uchylenie i zmianę poprzez oddalenie odwołań wnioskodawców.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego możliwości uwolnienia się członka zarządu z odpowiedzialności za długi spółki poprzez złożenie wniosku o otwarcie postępowania układowego, w sytuacji w której obiektywnie właściwym był wniosek o ogłoszenie upadłości. Działanie powyższe miałoby być usprawiedliwione niewiedzą członków zarządu co do stanu finansów spółki, błędnie przyjmując, że tylko wina umyślna co do niezgłoszenia wniosku o upadłość daje organowi rentowemu prawo do przenoszenia odpowiedzialności. Sąd błędnie nadto uznał, że postanowienie sądu o otwarciu postępowania układowego było dowodem na słuszność wyboru przez odwołujących między układem,

a upadłością.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Nie można uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i

abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Odnosząc się do sformułowanego we wniosku pytania, nazwanego istotnym zagadnieniem prawnym, należy przede wszystkim zauważyć, że zagadnienie dotyczące możliwości uwolnienia się członka zarządu z odpowiedzialności za długi spółki poprzez złożenie przez członka zarządu wniosku o otwarcie postępowania układowego w sytuacji, w której obiektywnie właściwym był wniosek o ogłoszenie upadłości z powodu spełnienia przesłanki nadwyżki zobowiązań spółki nad jej majątkiem, nie stanowi elementu oceny prawnej lecz należy wyłącznie do sfery ustaleń faktycznych. Te zaś są domeną sądów *meriti*, które dokonują stosownych ustaleń w tym zakresie. Nie można zatem skutecznie formułować zagadnienia prawnego, którego rozstrzygnięcie w istocie miałoby służyć podważeniu owych ustaleń, zwłaszcza że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a regulacja ta koresponduje z przepisem art. 398³ § 3 k.p.c. zakazującym zgłaszania w skardze kasacyjnej zarzutów

dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, co w konsekwencji oznacza, że Sąd Najwyższy w przypadku przyjęcia skargi do merytorycznego rozpoznania musiałby uwzględnić te ustalenia przy rozpatrywaniu zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia).

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).